

بررسی تأثیر ویژگی‌های شغل بر خلق دانش در سطح فردی

علی رضاییان*، بهروز قلیچ‌لی*، حمیدرضا نظری***

چکیده

دو هدف عمده که سازمان‌ها در عصر دانش محور به دنبال تحقق آن هستند عبارتند از خلق و به‌کارگیری دانش. خلق دانش سبب ایجاد و حفظ مزیت رقابتی سازمان می‌شود. بر این اساس، شناسایی پیش‌زمینه‌ها و زمینه‌های خلق دانش، یکی از موضوع‌های محوری و کلیدی در بسیاری از پژوهش‌ها بوده است. افراد و کارکنان، ایجادکنندگان دانش در درون سازمان هستند. بنابراین، یافتن زمینه‌هایی که منجر به انگیزش بهتر کارکنان در جهت خلق دانش جدید شود، ضرورتی انکارناپذیر است. یکی از این زمینه‌ها طراحی شغل است. این پژوهش به دنبال بررسی تأثیر ویژگی‌های شغل بر خلق دانش در سطح فردی در یک شرکت پالایش نفت است. بدین‌منظور، با استفاده از ابزار پرسشنامه به ارزیابی ویژگی‌های شغل بر اساس مدل ویژگی‌های شغل حکمن و الدهام (۱۹۸۰) و سنجش فعالیت‌های خلق دانش با بهره‌گیری از مدل خلق دانش نوناکا (۱۹۹۴) پرداخته شد. نتایج مدل‌های رگرسیونی، بیانگر تأثیر معنادار و مثبت در نظر گرفتن استقلال، بازخورد، تنوع مهارت، اهمیت وظیفه، و هویت وظیفه (به‌عنوان ویژگی‌های کلیدی شغل در طراحی مشاغل) بر خلق دانش در سطح فردی است. همچنین نقش متغیر شدت نیاز به رشد افراد، به‌عنوان متغیری تعدیل‌گر در ارتباط میان طراحی شغل و خلق دانش در سطح فردی، تأیید شد.

کلیدواژه‌ها: ویژگی‌های شغل؛ طراحی شغل؛ خلق دانش؛ مدیریت دانش.

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۰۵/۰۶، تاریخ پذیرش مقاله: ۹۱/۰۲/۱۲.

* استاد، دانشگاه شهید بهشتی.

** استادیار، دانشگاه شهید بهشتی.

*** کارشناس ارشد مدیریت، تهران، خیابان فلسطین (نویسنده مسئول)